

Objevy detektiva Ledňáčka

Hurá! Jsou před námi prázdniny a s nimi spousta dobrodružství. Detektiv Ledňáček nepochybuje o tom, že zrovna vám je blízké vybírat si k cestování co nejšetrnější dopravní prostředky a že se v krajině chováte ohleduplně, tak jak se to na návštěvě u jejích divokých obyvatel sluší.

Ještě než se dostanete na místa, která jste si vybrali, asi si o nich něco předem přečtete. A už cestou si můžete všimnout všeho, co budete mít.

- Pro dospělé: Ledňáček vám radí projet se například po trati mezi Strakonícemi a Českými Budějovicemi. Z oken vlaku můžete vidět místa suchá i zavodněná, odlesněná i zarostlá, kopcovitá i plochá. Které z místních živočichů tu nejspíš zahlédnete?
- Pro rodiče vědecky založených školáků: Vědí vaše děti, čemu se říká měkká turistika?
- Pro rodiny s batolaty: Uměli byste obměnit nějakou písničku se známou melodií tak, aby tam byla jména zvířátek a ptáků v krajině kolem trati? Nejmenší děti tomu ostatnímu ze začátku nemusí ani moc rozumět, ale jednotlivá slova si zapamatují a postupně si je spojí s tím, co poznají později, tak jak je tomu i u jiných témat.

Odovědi najdete na straně...

Objevy detektiva Ledňáčka - odpovědi

- Pojedeme-li hned ráno, můžeme vidět na polích například srnky, zajíce a bažanty a ve vzduchu káně nebo poštolky... Velký dravec poletující nízko kolem vody a zvláště se ve vzduchu potácející, to by mohl být moták pochop. V obcích poletují vlaštovky a jiřičky. Přetahuje-li hejno ptáků se siluetami ve tvaru kříže, jde o kormorány. A obrovské obdélníkové monstrum, to si nelze splést s ničím jiným: orel mořský. Něco v té rychlosti poznáte jen přibližně, ale o to je to dobrodružnější, když si pak všechno, co si zapamatujete, porovnáte s atlasem.

Ve chvíli, kdy vlak přijede k rybníku, jako první upoutají naši pozornost bílé i šedé volavky, stojící jako sochy na číhané. **Někdy máme štěstí i na čápa, ať už u rybníka nebo na poli.** Na vodě kromě labutí bývají divoké kachny, **morčáci**, kopřivky, **poláci**, potápky, lysky... Někdo z vás už určitě doplnil i divoké husy. Ty se často pasou i všude okolo, hlavně na jaře, kdy je na polích mladé osení. **Dříve byli běžní i rackové, dnes už jich není tolik. A pozor, nespleťte si s rackem rybáka, i když se příliš neliší. Hlavní, co je na něm jiné, je vykrojený ocas. Dokonce má podle něj rybák přezdívku mořská vlaštovka.**

Přímo na nádraží někdy poskakují vrabci a přebíhají kosové. Škoda starých železničních zastávek na venkově, kde se bydlelo a v hezké květinové zahrádce bývalo patřičně živo.

Více se o životě podél trati můžete dočíst v samostatném [článku zde](#).

- Projde-li člověk nějakým místem, aniž by po něm zůstal nepořádek nebo nějaké jiné stopy, je to takzvaná měkká turistika. Patří k ní i to, že se **kromě zabezpečení veřejné dopravy** nevyžadují žádné vymoženosti, které by tam byly pro lidi už připravené a natrvalo by to tam změnily pro jejich pohodlí. **Pokud jde o příjezdy a odjezdy, příznivá je hlavně železnice. Mimo jiné proto, že vlaky na rozdíl od aut jezdí jen občas a neruší tolik. Také srážek s nimi je méně. Veřejná doprava má i další výhody oproti osobní – kdo je zdravý a zdatný, může přejít z jedné zastávky na druhou, zatímco automobilista se**

musí vrátit tam, kde parkuje jeho vůz. Jde to samozřejmě i kombinovat, ale proč se zabývat možností parkování a bezpečností nehlídaného auta, když můžeme cestovat bez něj? A ještě se může v klidu dívat z okna na krajinu i ten člen rodiny, který by jinak musel řídit.

Je dobré držet se pěšin a hlavně v chráněných oblastech si počínat tak, jak je určeno. Musíme-li někde projít travou nebo květinami, měli bychom se držet v řadě za sebou. Z odpadků lze nechat na místě (a patřičně ukryt) jen takové, které tam nebudou vadit. Kedlubnová slupka pod listím shnije, zato plastový obal by tam zůstal už takřka navěky. A něco by mohlo být i nebezpečné zvířatům. Zkuste si představit, že se některé z nich zamotá do odhozené sítě od ovoce. Nebo strčí hlavu do kelímku a už ji nedostane ven. Co z obalů do přírody přineseme, měli bychom si i odnést. A kdo nakupuje v bezobalových obchodech, ten ani žádné odpadky neprodukuje. Dává si na cestu jídlo do svačिनovníku.

K měkké turistice patří ovšem i tiché spořádané chování. Ale to by mělo patřit k jakékoliv návštěvě přírody. Je to ostatně i v našem vlastním zájmu, abychom mohli pozorovat víc živých tvorů a nesplašili je.

- Dalo by se zaspívat třeba něco takového (a připsat si ještě i další sloky):

Jede jede mašinka,
vyhlížíme z okýnka,
a na co se díváme,
o tom si pak zpíváme.

Na rybníku na hrázi
volavky jsou na stráž,
stojí tiše na kraji,
na ryby tam číhají.

Po poli si chodí čáp,
chytá myši, ty má rád.
Pak se ještě zastaví
u příkopu na žáby.

Tak jsme si to zapsali,
i jak lidi mávali,
šťastnou cestu přáli nám,
šťastnou cestu k prázdninám.

-ah-